

Drøm dig væk i alternativt atlas

'Atlas over afsidesliggende øer – Halvtreds øer, som jeg aldrig har været på og aldrig vil komme til' af Judith Schalansky, oversat fra tysk af Anette Petersen. Udgivet på Forlaget Vandkunsten, 2014. 144 sider. Vejl. pris: Kr. 299,-

Absurde fortællinger, fakta og kartografiske grublerier er samlet i denne underfundige og ualmindelig flotte bog – eller er det et atlas? – om 50 af klodens mest isolerede øer.

Hvem kender ikke følelsen af at bladre i et atlas og bare drømme sig langt væk – og måske endda helt derud, på mytiske og mystiske øer, hvor kun ganske få mennesker nogensinde kommer?

Den tyske forfatter, kunsthistoriker og kommunikationsdesigner Judith Schalansky har en særlig forkærlighed for netop den slags imaginære rejser, for hun er født og opvokset bag jerntæppet i det tidligere Østtyskland, hvor Muren – italesat af styret som den ”anti-fascistiske beskyttelsesmur” – i praksis forvandlede landets indbyggere til skibbrudne, isoleret på deres egen ø midt i Europa. Her søgte pigen Judith tidligt tilflugt i fingerrejser hen over stregerne i atlaserne, hvor grænser nemt kunne krydses og selv de fjerneste og mest uopnåelige øer besøges.

Nu er hendes usædvanlige bog om 50 fjerne øer, hun aldrig har besøgt, udkommet på dansk – en lille, men virkelig flot produceret bog udgivet af Forlaget Vandkunsten, der også stod for pragt værket med Carsten Niebuhrs rejsebeskrivelser. I Judith Schalanskys bog er der

kælet for detaljerne – lige fra skrifttypen i forordet, der leder tankerne hen på tidligere tiders skattejagter, til kartografiske lækkerier med øerne, der alle er tegnet på gråblå sider, så man rigtigt får en fornemmelse af, hvor ensomt de ligger i det uendelige hav.

Til hver af de 50 øer hører én sides tekst og en tilhørende kortside, flot sat op overfor hinanden. Alle kort er gengivet i det noget skæve forhold 1:125.000. Heldigvis er der på kortene indsat en kilometermålestok, så man bedre fornemmer, hvor store – eller rettere små – de udvalgte øer er i virkeligheden. En orange jordklodevignet viser for hver ø med en sort prik, hvor den pågældende ø befinder sig. Desuden angiver afstandslinjer øens placering i forhold til nærmeste ”naboer” og en tidslinje giver overblik over øens opdagelse. Smart. At kortene ikke er udstyret med nordpil må her siges at være en biting.

Det er nok mere et atlas, end en bog. Mere et værk, man får lyst til at bladre rundt i sådan lidt på må og få, end et man behøver at læse fra ende til anden.

Alene for bogens lange forord er bogen værd at læse. Her gemmer der sig mange finurlige betragtninger om kort og kartografi, eksempelvis denne:

”Motorvejen på kort er urimelig bred i forhold til målestokken, en tysk millionby kendetegnes med samme firkant som en kinesisk, og en arktisk bugt lyser nøjagtig lige så blå som en bugt i Stillehavet, fordi begge har samme havdybde. Isbjergene, som tårner sig op i førstnævnte bugt, bliver derimod ganske enkelt fortiet. Landkort er abstrakte og samtidig konkrete – og giver trods al opmålt objektivitet alligevel ingen afbildning af virkeligheden, men en dristig fortolkning.”

Judith Schalansky afslutter sin indledende tekst med ordene: ”Den dag i dag vil jeg foretrække et atlas frem for nogen turistfører.” Jeg kan ikke være mere enig. ◀◀